

Stroomm

Dieper duiken

Stroomm studiedag 4 april 2019

Plaza
Cultura

Dieper duiken in kunst- en cultuureducatie

CUL
TUUR
BOX

organiseert
in samenwerking

met
&

Dieper duiken
Stroomm studiedag
4 april 2019

**Centrale locatie van deze dag is
MFC De Kreek, Wilgenpas 2, 5331 KC te Kerkdriel.**

Aanvang studiedag 9.00 uur in De Kreek.

Aanvang workshops op locatie ochtend: 10.45 uur.

Aanvang workshops op locatie middag: 14.00 uur.

Duur van de workshops is ongeveer 90 minuten.

Eindtijd ongeveer 17.30 uur.

Beste Stroomm-collega,

In deze brochure kun je alle informatie vinden over de Stroomm-studiedag 2019, met name over de workshops.

Uit de enquête die is uitgezet kort na afloop van de vorige Stroomm-Studiedag die in het teken stond van Kunst- en cultuureducatie, bleek dat velen van jullie een verdieping van dit thema wilden. Vandaar dat de werkgroep dit jaar gekozen heeft voor het thema:

Dieper duiken in kunst- en cultuureducatie

Wij hebben gezorgd voor een breed aanbod in workshops. Over een aantal workshops van de vorige Stroomm- studiedag waren jullie zo enthousiast, dat we deze workshops dit jaar weer aanbieden. Ook hebben we een aantal nieuwe workshops toegevoegd. Je volgt twee workshops, één in de ochtend en één in de middag. Geef s.v.p. je keuze voor de workshops door aan je schooldirecteur.

Centrale locatie van deze dag is MFC De Kreek, Wilgenpas 2, 5331 KC te Kerkdriel. De workshops zijn in het museumkwartier in 's Hertogenbosch, op Obs De Bogerd in Rossum en op Obs De Walsprong en Obs De Spelwert beiden in Zaltbommel. Je gaat met eigen vervoer naar de workshops; carpoolen is gewenst!

We wensen iedereen een mooie, bijzondere en vooral inspirerende studiedag toe.

De werkgroep: Heidi Poulissen, Egon van Erven & Paul Van den Bossche

Programma:

8.30 uur - 8.50 uur	Inloop/ontvangst met koffie/thee in het Grand Café van “ de Kreek ”
9.00 uur	Opening door Esmée Smit, voorzitter College van Bestuur van Stroomm in “ de Theaterzaal ”
9.05 uur - 10.00 uur	Introductie en “ Aan de slag ” met Lobke en Marcelle
10.45 uur - 12.15 uur	1° Workshopronde op de diverse locaties
12.30 uur - 13.30 uur	Inlooplunch in De Kreek (m.u.v. diegenen die 2 workshops hebben in 's-Hertogenbosch; zij mogen daar lunchen)
14.00 uur - 15.30 uur	2° Workshopronde op de diverse locaties
16.00 uur - 16.30 uur	Reflectie op de dag door Lobke en Marcelle in de Theaterzaal van “ de Kreek ”
16.30 uur - 17.30 uur	Borrel met Ballen in het Grand Café

Lunch in
"De Kreek"
tenzij je kiest
voor 2 workshops
in 's-Hertogenbosch

T.a.v. de lunch:

- * De lunch wordt aangeboden in het Grand Café van De Kreek in Kerkdriel.
- * Heb je echter 2 workshops in 's-Hertogenbosch?
Dan mag je daar zelf een lunchgelegenheid uitkiezen en kun je maximaal € 12,50 declareren.

T.a.v. gemaakte reis- en parkeerkosten:

- * Gemaakte kilometers met auto mag je zelf declareren via Dienstreis (eenmalig) in AfaInsite.

- * We willen het milieu zo min mogelijk belasten en daarom vragen we jullie om zo veel mogelijk te carpoolen.

- * Gemaakte parkeerkosten mag je zelf declareren via Parkeerkosten in AfaInsite door uploaden van je parkeerticket(s).

1. Monique Fischer “ Reflecteren ”

Lokaal Obs De Walsprong, Prins Clausstraat 2a, 5301 RT, Zaltbommel.

De workshop wordt verzorgd door Monique Fischer. Zij is gespecialiseerd in reflectie en schreef het boek 'Reflecteren in het basisonderwijs'. De workshop sluit nauw aan bij de inzichten uit dit boek. Tijdens de workshop krijg je inzicht in wat reflecteren is en vooral ook wat het niet is. Hoe je het reflecterend vermogen helpt te ontwikkelen bij een leerling, wanneer het past in de lessen en hoe vaak het nodig is. Je krijgt handvatten om leerlingen te bevragen. Je ervaart zelf een gesprek waarbij er diepgang wordt bereikt en je oefent met het stellen van vragen die leiden tot een nieuw inzicht voor de ander. Werkwijze: Praktisch en dynamisch theoretisch. Je wordt echt aan het denken gezet en vervolgens ga je er ook mee aan de slag. De vragenpiramide zal zeker een hulpmiddel worden voor jouw volgende gesprekken. Je kunt volledig onvoorbereid naar deze workshop komen. Neem wel voor 100% je nieuwsgierigheid mee en we kunnen samen op weg. Zie ook: <https://mfconsulting.nl>

2. Geertje van der Rijt “ Animatie maken & Verhaal in beeld ”

Lokaal Obs De Spelwert, De Zandkampen 48, 5301 WX, Zaltbommel

Al eeuwen vertellen en delen we onze verhalen in schrift en beeld. Met de komst van mobieltjes en applicaties kunnen we kiezen uit talloze vormen deze uit te beelden. In deze workshop gaan we met de Ipad een animatie maken (meerdere beelden) en proberen we een verhaal in één beeld vast te leggen (fotografie). Meer info over Geertje: <http://geertjeserveert.nl/>

3. Nina Denaux “ Vlekken en Barsten ”

Lokaal Obs De Bogerd, Kersenbogerd 4, 5328 GW Rossum

Tijdens deze workshop gaan we op pad met onze camera's. Fotografie geeft je de mogelijkheid om dingen uit je omgeving op een andere manier te kunnen zien. In de openbare ruimte gaan we op onderzoek naar het vinden van vlekken en barsten waar meer in te zien is dan alleen een abstracte vorm. Misschien vind je wel een lachend huis in een boomschors, een dierenkop in verwelkte bloemen of een boze kikkerkop in een trottoir. Als je er één gevonden hebt leggen we deze vast met onze camera.

We leren onze verbeeldingskracht en fantasie in te zetten, daarop te associëren en dit vast te leggen. Tijdens deze workshop ga je ervaren hoe het is om een onderzoekende houding te hebben en welke aspecten daar bij komen kijken. We stellen vragen aan onszelf en onze omgeving. Meer info: Website: www.ninadenaux.nl

4. Frans van Lokven “ Van verhaal naar film ”

Lokaal Obs De Spelwert, De Zandkampen 48, 5301 WX , Zaltbommel

Als je kunt schrijven, ga je anders lezen. Dit geldt ook voor filmmakers: als je de taal van het bewegend beeld snapt, maak je andere films. Daarom start deze workshop met het bekijken en analyseren van een korte film en een paar filmfragmenten. Vervolgens maak je in een kleine groep de opnames voor een korte film aan de hand van een bestaand script. De opnames worden in de goede volgorde gemonteerd en de resultaten bekijken en bespreken we.

Omdat opnames van bewegende mensen in de goede volgorde een spannend verhaal (kunnen) vertellen.

Film is boeiend. Omdat een goed verhaal de kijkers aan het scherm gekluisterd houdt.

5. workshop “ Filosoferen met Kunst ”

Locatie: Het Noorbrabants Museum, Verwersstraat 41, 5211 HT, 's-Hertogenbosch.

Interactieve rondleiding filosoferen met kunst. Filosoferen is helemaal niet moeilijk en wel super leuk! De museumdocenten van het Noordbrabants Museum zijn getraind om met kinderen te filosoferen met kunst. In een interactief filosofisch gesprek vormen de eigen ideeën van de leerlingen de rode draad en ontstaan er verrassende inzichten over kunst. De museumdocent kan de route naar wens aanpassen. Filosoferen met kunst is geschikt voor alle leeftijden.

<https://www.hetnoordbrabantsmuseum.nl/onderwijs/primair-onderwijs/rondleiding-filosoferen-met-kunst/>

6. Lotte Timmermans “ Dans in de klas! ”

Lokaal Obs De Walsprong, Prins Clausstraat 2a, 5301 RT, Zaltbommel.

Mijn naam is Lotte Timmermans. Ik ben 26 jaar en werk als freelance dansdocent en danser (voornamelijk) in Brabant. Op de studiedag voor **STROOMM** zal ik de workshop 'Dans in de klas' verzorgen. Door mijn ervaring als dansdocent in het onderwijs op allerlei verschillende scholen heb ik gemerkt dat ik het super interessant vind om dans te koppelen aan thema's uit/in de klas. Ik maak daar dansopdrachten mee voor in mijn dansworkshops, maar er zijn ook zoveel mogelijkheden om dans in de klas bij verschillende lessen toe te passen, en daar hoeft je geen dansdocent voor te zijn!

Hoe ik dat dan voor me zie? Dat deel ik natuurlijk graag in de workshop 'Dans in de klas'.

Ik geef voorbeelden, we reflecteren hier samen op, gaan actief aan de slag met diverse opdrachten, onderzoeken de verschillende mogelijkheden, creëren nieuwe opdrachten, oefeningen en/of spellen en koppelen dit aan verschillende basislessen.

Het is mijn doel om jou als leerkracht te inspireren en om je handvatten mee te geven om de volgende dag letterlijk meer beweging in de klas te kunnen brengen.

Dus wees open, stap uit je comfortzone en (doe mee met) Dans in de klas!

7. Erfgoed Brabant “ Zachte Atlas ” de kracht van verbeelding

Locatie Waterstraat 16, 5211 JD 's-Hertogenbosch (Postkamer).

Dieuwertje de Nigtere

Culturele competenties: onderzoeken, creëren, reflecteren.

Erfgoed Brabant neemt je mee naar jouw eigen omgeving. Aan de hand van betekenisvolle plekken onderzoeken we jouw erfgoed en verbeelden dat in een 'zachte atlas'. Met de kracht van de verbeelding laat je zien wat de waarde van erfgoed voor jou is. Vervolgens verkennen we hoe je de werkvorm in je eigen klas kunt inzetten. Nieuwsgierig?

Neem een kijkje op:

www.erfgoedbrabantacademie.nl/voorleerkrachten

Rolf Vonk

8. Elske Helmich “ De Dramakoffer ”

Grote gymzaal Obs De Bogerd, Kersenbogerd 4, 5328 GW Rossum

Breng drama de school in met behulp van **De Dramakoffer**. Zin om met drama aan de slag te gaan, maar weet je niet hoe? Kom dan eens kennismaken met het vak in deze leuke en toegankelijk workshop. Je gaat leren hoe je een verantwoorde les kan geven waar veiligheid voorop staat. Met drama train je sociale vaardigheden en leren jij en de kinderen o.a. over samenwerking, verbeelding, acceptatie en aansluiting. In een dramales kan je je laten verrassen en kinderen zullen je verستeld doen staan. Aan de hand van deze toegankelijke tool voldoe je aan de competenties van de **doorlopende leerlijn drama-educatie**. Onder begeleiding ga je met je team aan de slag om drama schoolbreed in te zetten. Benieuwd? Kom dan naar de workshop.

De Dramakoffer wordt door Kunstloc deels gesubsidieerd

www.kunstlocbrabant.nl mijn website: www.straaltheater.nl

9. Design Museum “ Thinking Routines en Designeducatie ”

Locatie: De Mortel 4, 5211 HV 's-Hertogenbosch

Een **eerste** kennismaking voor leerkrachten in Design Museum Den Bosch. “ Thinking Routines ” biedt handvatten om laagdrempelig met leerlingen naar de wereld om ons heen te kijken en over bijvoorbeeld design te praten. Voorkennis is niet nodig. Kijken naar design vergroot de verbeeldingskracht van leerlingen en biedt kinderen mogelijkheden om te ervaren dat ook zij de vormgevers zijn van hun omgeving en de toekomst zijn. Kijken naar en praten over design met kinderen lijkt echter veel leerkrachten ook best moeilijk. Hoe kan je zelf een start maken in jouw eigen klas. Tijdens deze training bezoek je de tentoonstelling *Modern Nederland 1963 - 1989* en oefen je samen met een expert de verschillende vaardigheden die de Thinking Routines bieden. Je maakt kennis met de achterliggende methode 'Visible thinking', die probeert stil te staan bij de manieren waarop je kunt denken en tot antwoorden komt.

Design Museum Den Bosch kijkt voorbij de ontwerpen. We tonen de invloed van design op ons dagelijks leven, vertellen het verhaal erachter. We belichten de culturele betekenis en de rol van vormgeving in de geschiedenis, nu en in de toekomst.

Meer informatie: www.designmuseum.nl

10. Carola Mokveld workshop: Blauwer dan blauw

Locatie Lokaal Obs De Spelwert, De Zandkampen 48, 5301 WX, Zaltbommel

'Blauwer dan blauw' Een workshop, vanuit de cyanotypie, met relatie naar themamogelijkheden, koppeling aan reflecterend vermogen, creërend vermogen en onderzoekend vermogen.

Bijeenkomst in het teken van cyanotypie. Onderzoeken en experimenteren, staan hierbij voorop. Er wordt op verschillende niveaus gewerkt, waardoor leerkrachten zicht krijgen op de doorlopende leerlijn én specifiek materiaal hebben om

met hun eigen groep mee aan de slag te kunnen: ga je aan de slag met een oude fotografische techniek. De cyanotypie. Een techniek waarmee je op verschillende manieren afdrukken kunt maken met behulp van zonlicht.

Je hebt geen donkere kamer nodig. Als er geen zon is zijn er eenvoudige andere hulpmiddelen waarmee je toch het gewenste resultaat kunt krijgen. Het resultaat zijn schitterende afdrukken, door jouzelf gecreëerd in een prachtige kleur blauw. Je krijgt duidelijke handvatten hoe je de techniek in de verschillende groepen in kunt zetten, en de link naar de cultuurloper kunt leggen.

11. Lara Knoops " Dans is Doen! "

Speelokaal Obs De Spelwert, De Zandkampen 48, 5301 WX, Zaltbommel

Mijn naam is Lara Knoops. Ik ben 26 jaar en in 2016 afgestudeerd aan de Academie voor Danseducatie. Momenteel ben ik werkzaam als freelance dans docent en danseres.

Over de workshop: Mijn ervaring is dat dans te maken heeft met durven en doen. De stap om te gaan bewegen is vaak groot vanwege bijvoorbeeld enige schaamte of onzekerheid. Tijdens de workshop "Dans is Doen", onderzoeken en leren we op een toegankelijke manier dat dans leuk kan zijn voor iedereen. Wat is dans nu precies? Wanneer wordt een beweging een dans genoemd? Hoe wordt een dans gecreëerd? Zonder er echt bij stil te staan, kan er eenvoudig vanuit verschillende thema's dans worden gecreëerd, denk hierbij aan dagelijkse handelingen en bewegingen, kunst en muziek.

Verwachtingen Dans kan soms een drempel of obstakel zijn vanwege de onbekende bewegingen. Die bewegingen kunnen dan als onprettig aanvoelen of lastig zijn om te onthouden. Dit onbekende of onprettige gevoel proberen we tijdens de workshop weg te nemen. We houden het simpel en toegankelijk, "Dans is Doen"! Aan het einde van de workshop, reflecteren terug we op de onze ervaringen en verwachtingen. **Verwachtingen van leerkracht** Tijdens de workshop, leren de leerkrachten hoe er vanuit verschillende thema's bewegingen kunnen ontstaan die later omgezet worden tot dans. Deze "simpele" manier van denken en creëren kunnen zij eventueel toepassen en gebruiken om zo ook hun leerlingen in beweging te brengen.

Instagram: laraknoops & laraclass

Facebook: Lara Knoops

12. Artisjok en Olijfje “ Van Pinterest naar werkvloer ”

Lokaal Obs De Walsprong, Prins Clausstraat 2a, 5301 RT, Zaltbommel.

Workshop alleen 's ochtends !!!

Van Pinterest naar Werkvloer de 'Spin-Art-Edition'

Pinterest is inmiddels dé grote zoekmachine om inspiratie op te doen. Het is aantrekkelijk zoeken binnen Pinterest vanwege het vele beeldmateriaal wat meteen een indruk geeft van bijvoorbeeld een creatieve activiteit. Maar de activiteiten zijn vaak productgericht.

Hoe zorg je ervoor dat het Pinterest-idee een knutselwerkje overstijgt zodat kinderen meer worden uitgenodigd in hun eigen onderzoeksproces en eigen expressie?

Door het koppelen van de drie culturele competenties aan een Pin, ervaren leerkrachten hoe je vanuit een productgericht voorbeeld, meer procesgericht kunt werken.

Tevens is er aandacht voor de kracht van het verbinden met actuele moderne kunst en wat dit opent en oplevert.

Dus, ervaar hoe je in het creatieve proces kunt stappen naar aanleiding van een Pin.

Hierna kijk je nooit meer hetzelfde naar Pinterest!

Zie ook: www.vanpinterestnaarwerkvloer.strikingly.com

13. Artisjok en Olijfje “ Literaire Prentenboeken ”

Lokaal Obs De Walsprong, Prins Clausstraat 2a, 5301 RT, Zaltbommel.

Workshop alleen 's middags !!!

Literatuureducatie Literaire prentenboeken die je doen onderzoeken, creëren en reflecteren.

Prentenboekenmaker Jon Klassen werkte als animator aan grote films zoals KungFu Panda.

Maar verruilde de hippe en snelle animatiewereld voor het prentenboek.

Wij openen voor jou de wereld van zijn boeken, die allemaal en zonder uitzondering internationaal prijzen winnen.

We laten je zien en ervaren hoe zijn boeken kansen biedt voor literatuureducatie. Uiteraard voor kleuters, maar ook en misschien wel juist voor middenbouwers en bovenbouwers.

We nemen het domein literatuureducatie samen met je onder de loep.

Wat is dat in vergelijking met leesbevordering, hetzelfde of niet?

Wat is er anders aan? En welke kansen biedt het voor de culturele competenties?

Met deze workshop weet jij hoe je met de boeken van Jon Klassen invulling kunt geven aan het domein literatuureducatie. Laat je aangenaam verrassen!

Zie ook: www.artisjokenolijfjevoordebibliotheek.strikingly.com

14. Nancy Swaanen Workshop “ Experimentor ”

Lokaal Obs De Walsprong, Prins Clausstraat 2a, 5301 RT, Zaltbommel.

Een creatief proces begeleiden vanuit het experiment: durf jij het aan? Tijdens deze workshop starten we met een experiment. Ter plekke kiezen we met welke discipline(s) we aan de slag gaan. Er kan gekozen worden voor 'Beeld', 'Geluid', 'Beweging', 'Spel' en 'Materiaal'. In het proces dat we met elkaar doorlopen is er ruimte voor onderzoeken, creëren en reflecteren. Trainer Nancy Swaanen van SNENS verzorgt deze workshop in de rol van procesbegeleider, en dus heel bewust NIET vanuit haar vak 'Beeldende kunst'. Immers, de leerkracht wordt geen vaardigheid of techniek binnen een bepaalde discipline aangeleerd. "Als ik graag wil dat de leerkracht zichzelf kwetsbaar opstelt en vanuit de rol van procesbegeleider een creatief proces op gang brengt bij leerlingen (dus zonder specifieke vakkennis over een bepaalde discipline) is het minste dat ik kan doen om diezelfde rol op me te nemen. De discipline zou dus ook voor mij niet uit moeten maken."

Kortom: we starten de workshop met een experiment, een onderzoekende opdracht, en vanuit daar zien we wel waar het proces ons gaat brengen.

**Ik noem hier heel bewust NIET de gangbare benamingen voor de disciplines (beeldende kunst, theater, dans, muziek, fotografie) omdat er bij werken vanuit beeld, geluid, beweging, spel en materiaal veel meer ruimte is, en minder faalangst, om te experimenteren. Meer informatie over Nancy Swaanen: <https://www.decultuurloper.nl/scholing/trainer/id-8/nancy-swaanen> Meer informatie over SNENS: www.snens.nl*

15. Vera Schippers Workshop “ Boomwhackers ”

Hal en kuil Obs De Spelwert, De Zandkampen 48, 5301 WX, Zaltbommel

Mijn naam is Vera Schippers, ik ben al enkele jaren werkzaam als muziekdocent. Door het geven van veel muzieklessen op scholen maar ook teamscholingen probeer ik iedereen enthousiast te maken voor het vak muziek.

Tijdens de workshop 'boomwhackers' gaan we aan de slag met:

- Het in groepjes creëren van een muziekstuk. Enkel de inhoud is gegeven, vorm en volgorde is compleet open voor eigen creativiteit.
- Het presenteren van het muziekstuk.
- Elkaar tips en tops geven.
- Het verwerken van opgedane ideeën en feedback in je definitieve muziekstuk
- Vragen of ideeën van jou waar je zelf wel eens tegenaan loopt in de muziekles.

Graag ga ik met jullie 'en de boomwhackers' aan de slag!

16. Nadine Strang workshop “ Splend muziek maken ”

Lokaal Obs De Bogerd, Kersenbogerd 4, 5328 GW Rossum

Tijdens deze speelse en laagdrempelige muziekworkshop staat het dóen, ontdekken en het zelf creëren centraal. Alles waar je maar muziek mee kunt maken komt aan bod: de stem, body-percussie, instrumenten en alledaagse voorwerpen. Aan de hand van creatieve werkvormen (uit de Kobranie methode) kun je ervaren hoe je zonder enige ervaring toch tot musiceren kunt komen. Ook ervaren je hoe je deze muzikale processen in de klas kunt begeleiden. De workshop bevat tips & tools die meteen de volgende dag in de klas kunnen worden ingezet! Doordat de werkvormen in deze workshop veel ruimte bieden aan onderzoek, experimenteren én aan het maken van muziek, staan de culturele competenties 'onderzoekend vermogen' en 'creërend vermogen' centraal. Van de docenten wordt een open en actieve houding verwacht, zodat we met veel plezier samen aan de slag kunnen.

* Er is voor deze workshop géén ervaring met het maken van muziek nodig!

* Docenten die een instrument spelen, mogen deze meenemen naar de workshop.

website www.kobranie.nl

17. Elektruck

Locatie : Parkeerplaats Obs De Bogerd, Kersenbogerd 4, 5328 GW Rossum

Wij bieden een fantastische mobiele digitale muziekwerkplaats, gehuisvest in een oude DAF stadsbus. De bus is uitgerust met de modernste audio-software en apparatuur om een eigen muziekproductie te maken. Verder garanderen wij dat iedere deelnemer binnen een uurtje een bevredigend resultaat heeft dat na afloop op onze website is te downloaden. Hier is een link naar een leuk maar oud filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=FMFICK3kvjw>

Zie ook: www.elektruck.com.

18. Marcelle Hilgers en Marcelle Meekes “ Procesgericht Werken ”

Theaterzaal De Kreek, Wilgenpas 2, 5331 KC Kerkdriel

Leren werken met culturele competenties. Nadruk op procesgericht werken, werken met gerichte doelen (indicatoren), inzicht in eigen manier van begeleiden. Leerkrachten van zowel CMK als niet CMK scholen verdiepen zich in de meerwaarde van procesgericht werken aan de hand van culturele competenties. Tijdens de workshop verdiepen door inzicht te krijgen in eigen voorkeuren en te werken vanuit een doel (indicatoren). **Gewenste opbrengsten** *inzicht in eigen voorkeuren * kennismaken met procesgericht werken aan de hand van verschillende opdrachten waarbij indicator het uitgangspunt is * zelf een creatief proces starten door stellen van vraag met indicator (doel als uitgangspunt) * enthousiasme voor procesgericht werken, ervaren dat het niet ingewikkeld is vanuit een gericht doel een opdracht te formuleren. **Werkwijze en plan van aanpak**

Belang van kunst- en cultuureducatie verbinden aan procesgericht werken. De vaardigheid van de leerkracht staat centraal tijdens de workshop. Inzicht in eigen voorkeuren. Uitgangspunt zijn: De culturele competenties; Uitgangspunt is de leerling die op onderzoek/avontuur gaat middels een creatief proces. Wat vraagt dit van jou als leerkracht?

IDKR8